

บันทึก

เรื่อง อำนาจการจับกุมของหัวหน้าเขตและเจ้าหน้าที่ของเขตกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ กทม.๐๓๐๒/๗๔๐๖ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๒๕ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับอำนาจการจับกุมของหัวหน้าเขตและเจ้าหน้าที่ของเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีข้อเท็จจริงว่า กรุงเทพมหานครได้ทำความตกลงกับกรมตำรวจจัดตั้งตำรวจกรุงเทพมหานครขึ้นตามมาตรา ๖๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ เพื่อดูแลและบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจของกรุงเทพมหานคร โดยแต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจ สังกัดกรมตำรวจที่ประจำอยู่ตามสถานีตำรวจนครบาลต่างๆ ในระยะเริ่มแรกได้จัดให้มีตำรวจกรุงเทพมหานคร เฉพาะบางสถานีตำรวจนครบาลตามความจำเป็นรวม ๓๒ สถานี ต่อมากรุงเทพมหานครและกรมตำรวจได้ร่วมกันพิจารณาเห็นว่า การดำเนินงานของตำรวจกรุงเทพมหานครมีปัญหาไม่อาจทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งตำรวจกรุงเทพมหานครได้ จึงเห็นชอบให้ยกเลิกตำรวจกรุงเทพมหานครตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๒๕ เป็นต้นไป และให้ตำรวจนครบาลปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ซึ่งมีบทบัญญัติกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครมีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดข้อบัญญัติและกฎหมายที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครได้ จะออกใช้บังคับ

กรุงเทพมหานครเห็นว่า เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของตำรวจนครบาล ในระหว่างที่ยังมิได้ประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. จึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจจับกุมของหัวหน้าเขตและเจ้าหน้าที่ของเขตว่าจะมีอำนาจดำเนินการจับกุมได้หรือไม่เพียงใด โดยขอให้พิจารณาประเด็นข้อกฎหมายว่า

๑.ข้าราชการกรุงเทพมหานครในเขตต่างๆ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดูแลให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครตามมาตรา ๖๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ เช่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข นักวิชาการสุขาภิบาล และเจ้าหน้าที่อนามัย มีฐานะเป็น “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ”ตามมาตรา ๒ (๑๖) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือไม่

๒. ผู้ดำรงตำแหน่งที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดต่อข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครตามมาตรา ๗๔ แห่ง

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือไม่

๓. การตั้ง ตาก วาง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ในที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะ เป็นความผิดซึ่งหน้าตามมาตรา ๘๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรุงเทพมหานคร) แล้ว มีความเห็นดังนี้

(๑) สำหรับปัญหาข้อแรกที่ว่า ข้าราชการกรุงเทพมหานครในเขตต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดูแลให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร มีฐานะเป็น “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ” ตามมาตรา ๒ (๑๖) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือไม่นั้น เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ให้ความหมายของคำว่า “เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ” ไว้ในมาตรา ๒ (๑๖) ว่า “หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้อำนาจและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ให้รวมทั้งพลี เจ้าพนักงานกรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมเจ้าท่า พนักงานตรวจคนเข้าเมืองและเจ้าพนักงานอื่น ๆ ในเมื่อทำการอันเกี่ยวกับการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายซึ่งตนมีหน้าที่ต้องจับกุมหรือปราบปราม”

จากบทบัญญัติดังกล่าวอาจแยกพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ

ก. เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้อำนาจและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน เช่น ผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๒๗^๑ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และกำนันตามมาตรา ๓๔^๒ และมาตรา ๓๔ ทวิ^๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

^๑ มาตรา ๒๗ ผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวหน้าของราษฎรในหมู่บ้านของตนตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ มีหน้าที่และอำนาจในการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยของราษฎร ดังจะกล่าวต่อไปนี้ คือ

ข้อ ๑ ที่จะรักษาความสงบและความสุขสำราญช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านตามสมควร และที่สามารถจะทำได้ การที่กล่าวนี้ ถ้าสมควรจะต้องปรึกษาหารือและช่วยกันกับเพื่อนผู้ใหญ่บ้านที่ดีกับกำนันนายตำบลที่ดี ก็เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านที่จะต้องปฏิบัติให้สมควรแก่การที่จะรักษาประโยชน์และความสุขของลูกบ้านซึ่งได้มอบไว้ให้เป็นธุระในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ มาตรา ๓๔ บรรดาการที่จะตรวจการรักษาความปกติเรียบร้อยในตำบล คือการที่จะว่ากล่าวราษฎรในตำบลนั้น ให้ประพฤติตามพระราชกำหนดกฎหมายก็ดี หรือการที่จะป้องกันภัยอันตราย และรักษาความสุขสำราญของราษฎรในตำบลนั้นก็ดี หรือการที่จะรับกิจสุขทุกข์ของราษฎรในตำบลนั้นขึ้นร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการเมือง กรมการอำเภอ และจะรับข้อราชการมาประกาศแก่ราษฎรในตำบลนั้นก็ดี หรือที่จะจัดการตามพระราชกำหนดกฎหมาย เช่น การตรวจและนำเก็บภาษีอากรในตำบลนั้นก็ดี การตั้งนอญในหน้าที่ของกำนัน ผู้เป็นนายตำบล ผู้ใหญ่บ้านทั้งปวงในตำบลนั้น และแพทย์ประจำตำบลจะต้องช่วยกันเอาเป็นธุระจัดการให้เรียบร้อยได้ตามสมควรแก่หน้าที่

เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามมาตรา ๒ (๑๖) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ข. พัสดี เจ้าพนักงานกรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมเจ้าท่า พนักงานตรวจคนเข้าเมือง และเจ้าพนักงานอื่น ๆ ในเมื่อทำการอันเกี่ยวกับการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายซึ่งตนมีหน้าที่ต้องจับกุมหรือปราบปราม

จากประเพณีของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดังกล่าวมาปัญหาจึงมีว่า ข้าราชการกรุงเทพมหานครในเขตต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดูแลให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร จะเป็นเจ้าพนักงานที่จับกุมหรือปราบปรามผู้กระทำความผิดได้หรือไม่ ในการพิจารณาปัญหานี้พึงเข้าใจในเบื้องต้นเสียก่อนว่า อำนาจในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนและการดูแลบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจของกรุงเทพมหานครตามมาตรา ๖๖ (๑)^๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ นั้น เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นนิติบุคคล ซึ่งไม่รวมถึงข้าราชการกรุงเทพมหานครด้วย การที่ข้าราชการกรุงเทพมหานครจะมีอำนาจจับกุมหรือปราบปรามผู้กระทำความผิดได้หรือไม่นั้น ก็สุดแล้วแต่ว่ามีกฎหมายใดกำหนดให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือไม่ หรือมีกฎหมายใดกำหนดให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจจับกุมหรือปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายซึ่งตนมีหน้าที่ต้องจับกุมหรือปราบปรามหรือไม่ ถ้ายังไม่มีกฎหมายใดกำหนดให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่เช่นนั้นก็ไม่อาจถือได้ว่า ข้าราชการกรุงเทพมหานครตามปัญหาที่หารือนี้ มีฐานะเป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจนครบาลตามมาตรา ๒ (๑๖) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๒) สำหรับปัญหาข้อที่สองที่ว่า ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามมาตรา ๗๑^๔ แห่ง

^๓ มาตรา ๓๔ ทวิ นอกจากอำนาจหน้าที่ที่กล่าวโดยเฉพาะ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกำนัน ให้กำนันมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ใหญ่บ้านด้วย

^๔ มาตรา ๖๖ นอกจากอำนาจหน้าที่อื่นจะพึงมีตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายกฎ ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งใด ที่อ้างถึงกรุงเทพมหานครตามความในมาตรา ๙ แล้ว ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับ

(๑) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน รวมทั้งการจัดให้มีตำรวจกรุงเทพมหานคร และการดูแลและบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจของกรุงเทพมหานคร

ฯลฯ

ฯลฯ

^๕ มาตรา ๗๑ บรรดาความผิดต่อข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก หรือหัวหน้าเขต แล้วแต่กรณี เห็นว่าผู้ต้องหาสมควรได้รับโทษจำคุกให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานครรองปลัด

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ จะมีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดต่อข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครตามมาตรา ๗๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือไม่ นั้น เห็นว่า ผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ มีอยู่ ๗ ประเภท คือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่า หรือหัวหน้าเขตในจำนวนผู้ดำรงตำแหน่งทั้ง ๗ ประเภทดังกล่าวนี้ ก็มีเฉพาะแต่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งมาตรา ๒๐^๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายอื่นได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด กับหัวหน้าเขตซึ่งมาตรา ๑๖ (๑)^๗ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายใด ๆ บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอเท่านั้น ที่มีอำนาจหน้าที่แตกต่างกันไปกับผู้ดำรงตำแหน่งประเภทอื่น เพราะตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๑๗) (ณ) และ (ฎ)^๘ ได้กำหนดให้คำว่า”พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่”หมายถึงผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ ดังนั้น

กรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก หรือหัวหน้าเขต กำหนดภายในสามสิบวัน คดีนั้นเป็นอันสิ้นสุด

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีต่อไปนี้

เงินค่าปรับตามวรรคหนึ่ง ให้ตกเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร

^๖ มาตรา ๒๐ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด กฎหมายว่าด้วยเทศบาล กฎหมายว่าด้วยสุขาภิบาลและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเทศมนตรีคณะเทศมนตรี ประธานกรรมการสุขาภิบาล คณะกรรมการสุขาภิบาล แล้วแต่กรณีโดยอนุโลม ทั้งนี้ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

^๗ มาตรา ๑๖ ให้หัวหน้าเขตมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๑) อำนาจหน้าที่ตามที่มิกฎหมายใด ๆ บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ หัวหน้าส่วนอำเภอ และประธานกรรมการสุขาภิบาล เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ฯลฯ

ฯลฯ

^๘ มาตรา ๒ ในประมวลกฎหมายนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๑๗) “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่” หมายความว่าเจ้าพนักงานดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(ณ) ผู้ว่าราชการจังหวัด

(ญ) รองผู้ว่าราชการจังหวัด

(ฎ) ปลัดจังหวัด

(ฏ) นายอำเภอ

ฯลฯ

ฯลฯ

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและหัวหน้าเขต จึงมีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่และมีอำนาจจับกุมบุคคลซึ่งมีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๘ (๑) ถึง (๔) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ

อนึ่ง บทบัญญัติในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้บัญญัติเฉพาะกรณีให้ผู้ดำรงตำแหน่งทั้ง ๗ ประเภท มีอำนาจในการเปรียบเทียบปรับเท่านั้น การที่กฎหมายให้เจ้าพนักงานผู้ใดมีอำนาจเปรียบเทียบปรับ มิได้หมายความว่าเจ้าพนักงานผู้นั้นจะมีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดได้ด้วย ดังนั้น อำนาจเปรียบเทียบในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงเป็นอำนาจคนละอย่างกับอำนาจจับกุมตามมาตรา ๗๘^๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๓) ส่วนปัญหาที่สามที่ว่า การตั้ง ตาก วางหรือแขวนสิ่งใด ๆ ในที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะเป็นความผิดซึ่งหน้าตามมาตรา ๘๐^{๑๐} แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือไม่ นั้น เห็นว่า ตามมาตรา ๘๐ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ให้ความหมายของความผิดซึ่งหน้าไว้ว่า “ได้แก่ความผิดที่เห็นกำลังกระทำ หรือพบในอาการใดซึ่งแทบจะไม่มีโอกาสสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำความผิดมาแล้ว” ดังนั้น ถ้าเจ้าพนักงานพบเห็นผู้ใดกำลังติดตั้ง ตาก วางหรือแขวนสิ่งใด ๆ ในที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะหรือพบในอาการที่เห็นได้ว่าเขาเพิ่งกระทำความผิดดังกล่าวมาแล้วสด ๆ ก็ถือได้ว่าเป็นความผิดซึ่งหน้าและจับกุมได้ ส่วนบทบัญญัติในวรรคสองนั้น ความผิดที่กระทำความผิดต้องเป็นความผิดที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งความผิดฐานตั้ง ตาก วางหรือแขวนสิ่งใด ๆ ในที่

^๙ มาตรา ๗๘ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับนั้นไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้

(๑) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าตั้งบัญญัติไว้ในมาตรา ๘๐

(๒) เมื่อพบบุคคลนั้นกำลังพยายามกระทำความผิด หรือพบโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นจะกระทำความผิดโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด

(๓) เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดมาแล้วและจะหลบหนี

(๔) เมื่อมีผู้ขอให้จับโดยแจ้งว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิด และแจ้งด้วยว่าได้ร้องทุกข์ไว้ตามระเบียบแล้ว

เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่จับด้วยตนเองไม่ต้องมีหมาย แต่ต้องเป็นกรณีที่อาจออกหมายจับได้ หรือจับได้ตามประมวลกฎหมายนี้

^{๑๐} มาตรา ๘๐ ที่เรียกว่าความผิดซึ่งหน้านั้น ได้แก่ความผิดที่เห็นกำลังกระทำหรือพบในอาการใดซึ่งแทบจะไม่มีโอกาสสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำความผิดมาแล้วสด ๆ

อย่างไรก็ดี ความผิดอาญาที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายนี้ให้ถือว่าความผิดนั้นเป็นความผิดซึ่งหน้าในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อบุคคลหนึ่งถูกไล่จับตั้งผู้กระทำโดยมีเสียงร้องเอะอะ

(๒) เมื่อพบบุคคลหนึ่งแทบจะทันทีทันใดหลังจากการกระทำความผิดในถิ่นแถวใกล้เคียงกับที่เหตุนั้นและมีสิ่งของที่ได้อาจมาจากการกระทำความผิด หรือมีเครื่องมืออาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสันนิษฐานได้ว่าได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีร่องรอยพินิจเห็นประจักษ์ที่เสื้อผ้าหรือเนื้อตัวของผู้นั้น

สาธารณะหรือสถานสาธารณะนี้ไม่มีระบุไว้ในบัญชีดังกล่าว ฉะนั้น จึงไม่เข้าอยู่ในเกณฑ์ที่จะเป็น
ความผิดซึ่งหน้าตามวรรคสองของมาตรานี้

(ลงชื่อ) อมร จันทรมบูรณ์
(นายอมร จันทรมบูรณ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กรกฎาคม ๒๕๖๕